

הצעה לשיעור פתיחה

מטלת ביצוע באזרחות

1. פתיחה / טריגר :

- הציגו בפני התלמידים מקרה / אירוע אקטואלי אחד או יותר המציג פגיעה בזכויות אדם ואזרח (נספח 1)
- חלקו לתלמידים כרטיסיות מידע בנושא זכויות אדם (נספח 2)
- על התלמידים לדון בניהם ולחשוב לגבי המקרה שהוצג לפנייהם אלו זכויות נפגעו לדעתם.

2. בקשו מהתלמידים לומר מקרים בעירם או במדינה שמכעיסים אותם, שלדעתם הזכויות שלהם או של הסובב אותם נפגעים, מקרים שלדעתם נעשה עוול / המדינה, השלטון לא פועל כראוי – מה לדעתכם דורש תיקון במדינה/ העלאת בעיה מחיי היום יום.

3. המורה כותב על הלוח את המקרים שהועלו על ידי התלמידים, כשהמטרה היא שכל זוג או שלושה תלמידים יחליטו איזה נושא הכי בוער להם והם הכי מתחברים אליו, על מנת בסופו של דבר לכתוב את מטלת הביצוע

4. המורה יוצר טבלה

המקרה/ הבעיה האזרחית שהתלמידים ציינו	הזכויות הנפגעות	הצעות כיצד ניתן לנסות לפתור את הבעיה

5. סיכום וסיום השיעור :

המורה מסביר לתלמידים מהי מטלת ביצוע, מה הם יעשו במהלך שאר השעורים, כיצד מטלת הביצוע בנויה / שלבי העבודה (יחידת המבוא+ כתיבת עבודה).

אז... מה במטלת הביצוע ?

נכון לדצמבר 2017 עמדה קצבת נכות מלאה, לחסרי יכולת השתכרות, על 2,342 ש"ח, כאשר שכר המינימום החודשי נקבע ל-5,300 ש"ח.

לאורך השנים, כ-80% ממקבלי קצבת נכות הינם בעלי דרגת אי כושר מלאה.

[הנכים החלו במאבק להשוואת קצבת הנכות לשכר המינימום.](#)

הצפיפות, המחנק והיעדר המרחב האישי מכים מיד בכניסה למחלקה בבית החולים, ו"המיטה במסדרון" היא כבר מזמן סטנדרט של מיטות רבות.

לא רחוק מעמדת האחיות שוכב י', בן 97. כבר 11 ימים הוא מאושפז כאן. "בהתחלה היינו בקצה המסדרון, לאט לאט התקדמנו למקום קצת יותר מרווח".

כשאין עוד מקום במסדרון, מציבים מיטה ליד דלת הכניסה למחלקה, מאחורי פרגוד מאולתר — מה שכבר ייחשב כ"מסדרון של המסדרון".

באמצע חודש אפריל בשנת 2008 בפעם הראשונה בישראל הכריזו בני נוער על סכסוך עבודה, כארבעים מלצרים, רובם תלמידי תיכון, הקימו ועד עובדים והחלו מיד לדון על הקשיים במקום העבודה שלהם: השכר הנמוך, היחס המשפיל של ההנהלה, עומס עבודה כבד ומפגעי בטיחות שסיכנו את בריאותם.

הם מקבלים מהמעסיק עד 90 שקלים ביום, ללא קשר לשעות העבודה, ללא תנאים סוציאליים המגיעים להם כחוק, וללא תלוש משכורת חוקי. הם חישבו ומצאו, שאילו המעסיק היה משלם להם שכר מינימום כחוק, הם היו מקבלים עוד כ 20 עד 30 שקלים ליום עבודה. במקום זאת, המעסיק שילם להם פחות ממה שמגיע להם, ואת היתרה שמר לעצמו.

לאחר הליך לא פשוט, שהגיע עד לתביעה בבית הדין לעבודה, הכריע בית הדין: האולם ישלם 34,098 ש"ח לכ 14 נערים- שעבדו ונוצלו ובחרו להגיש את התביעה.

תחנת רדיו חשפה לאחרונה נתונים אודות חקירות חשודים בתחנות המשטרה. התגלה כי בחלק מתחנות המשטרה, במיוחד ביישובים ערביים, רק חשודים מעטים פונים לעזרת הסנגורים הציבוריים. זאת בהשוואה לתחנות אחרות, בהן חשודים רבים נעזרים בסנגורים מטעם המדינה. בראיון עם אדם שנחקר ונשלח למעצר, הוא סיפר שהחוקרים כלל לא הציגו בפניו את האפשרות להתייעץ עם סניגור ציבורי ולקבל ייצוג. נציג הסנגוריה הציבורית הסביר שחובה להציע לחשודים עורך-דין מטעם המדינה, כדי שלא לפגוע באחת מזכויותיהם הבסיסיות. (בוקר טוב ישראל, גלצ, 12/2/2018)

זכויות חברתיות

- ❖ זכויות הניתנות / מוענקות ע"י המדינה
- ❖ במטרה להבטיח קיום אנושי בכבוד / להבטיח רמת חיים בסיסית
- ❖ בדרך של הקצאת משאבים ושירותים
- ❖ היקפן ואופיין תלויים במדיניות חברתית כלכלית / במדינות דמוקרטיות רבות - זכויות אלה מוענקות בצורה מוגבלת ומדודה.

ד"ור - הזכות לקורת גג ולתנאי מגורים נאותים.

תעסוקה (זכויות עובדים ותנאי העסקה) - זכויות שהמדינה מחייבת את המעסיקים להעניק לעובדים על פי חוק.

הזכות של כל אדם לתנאי עבודה בסיסיים והוגנים, כוללת מרכיבים כגון: קביעת שכר מינימום, הגבלת מספר שעות עבודה, הבטחת שכר שווה עבור עבודה שווה, מתן ימי חופשה, הגנה מפני פיטורים שרירותיים.

חינוך (הזכות לקבל השכלה) - כדי לרכוש ידע ומיומנויות שיאפשרו לכל ילד לספק בעתיד את צרכיו ולהיות אזרח עצמאי.

בריאות (סיוע רפואי / הזכות לטיפול רפואי) - הזכות לחיות בגוף בריא ושלם ולקבל מהמדינה שירותי בריאות וטיפול רפואי בעת הצורך.

רמת חיים (תקינה סבירה ואנושית) - הזכות לחיות ברמת חיים סבירה שתאפשר לאדם קיום אנושי שיאפשר לו לנהוג כאדם חופשי המסוגל לחשוב ולקבל החלטות רציונאליות.

זכויות האדם/ זכויות טבעיות (חשה כחק)

☒ תפישה מוסרית-פוליטית המתארת זכויות יסוד המוקנות לכל אדם באשר הוא אדם/ באשר הוא נברא בצלם אלוהים.
 ☒ תיאור הזכויות כטבעיות משמעותו שהן אינן מוענקות ע"י השלטון ואינן תלויות בו. התפישה הדמוקרטית מקבלת כעקרון יסוד את אחריות השלטון לשמירה על הזכויות.

מקובל למנות בין הזכויות הטבעיות: **חיים וביטחון, שוויון, הליך משפטי הוגן, כבוד, חירות, קניין**

זכות לחיים ולביטחון	☒ זכותו של כל אדם שאף אחד לא יפגע בחייו ובגופו. ☒ חובת המדינה להגן על כל בני האדם החיים בשטחה מפני פגיעה בחייהם ובגופם בידי אחרים.
זכות ל שוויון	☒ זכותו של כל אדם באשר הוא אדם לקבל יחס שווה בפני החוק ללא הבדל דת גזע לאום מין שפה מוצא, מראה חיצוני, מוגבלות מסוימת והשקפת עולם. ☒ אין להפלות אדם בשל זהותו, שיוכו סממן חיצוני או מגבלה כלשהי.
זכות ל הליך הוגן	☒ אדם חף מפשע עד שלא הוכחה אשמתו/ אדם זכאי כל עוד לא הורשע בדין ☒ כל אדם זכאי למשפט הוגן ופומבי – (חובה לזכור 2 דוגמאות) - ייצוג ע"י עו"ד, שופטים בלתי תלויים, ענישה בהתאם לחוק בלבד, זכאי לדעת במה הוא נאשם ולראות את הראיות נגדו, זכאי לערער לערכאה גבוהה יותר וכדומה
זכות ל כבוד	☒ זכותו של כל אדם שלא להיות נתון ליחס משפיל/ מזלזל/ מבוזה/ ליחס פוגעני
זכות לשם טוב	☒ זכותו של כל אדם שאף אחד לא יפרסמם אודותיו מידע שקרני שלילי
זכות לפרטיות	☒ זכותו של כל אדם שאף אחד לא יחשוף / יחדור לחייו, לגופו, לחפציו ללא הסכמתו
זכות ל חירות (חופש) ערך/ עקרון החירות	☒ לכל אדם זכות להחליט / לפעול / לבחור/ לעצב את אישיותו על פי רצונו החופשי - (היבט חיובי) ☒ אין לשלול את חירותו של אדם על ידי מעצר או על ידי הגבלת חופש המחשבה והפעולה שלו - (היבט שלילי) ☒ מן הזכות לחירות נגזרות שורה של חירויות (חופש הביטוי, חופש המחשבה והמצפון, חופש התנועה, חופש העיסוק, חופש הדת, החופש מדת ועוד)
חופש הביטוי	☒ לכל אדם זכות לבטא את עמדותיו/ דעותיו/ מחשבותיו/ אמונותיו ☒ בכל דרך (לבוש, פולחן, תקשורת, אמנות, בדיבור, בכתב וכו') ופומבי/ בגלוי
חופש המחשבה והמצפון	☒ לכל אדם זכות להחזיק בכל דעה/ מחשבה בכל נושא לפי בחירתו לכל אדם זכות לפעול בהתאם למצפונו / לפעול על פי נטיות ליבו והערכים בהם הוא מאמין
חופש התנועה	☒ לכל אדם זכות לנוע כרצונו/ להימצא בכל מקום ☒ (זכות הכניסה החופשית למדינה מוקנית לאזרחים בלבד)
חופש העיסוק	☒ לכל אדם זכות לעבוד בכל עבודה/ מקצוע / משלה יד (כפוף להכשרה נדרשת/ רישוי) ☒ (חופש העיסוק מוענק בישראל לאזרחים ותושבים בלבד)
חופש הדת	☒ לכל אדם הזכות להחזיק בכל אמונה, להשתייך לכל קבוצה דתית, לקיים כל טקס, מנהג, או פולחן
חופש מדת	☒ לכל אדם הזכות שלא להחזיק באמונה, לא להשתייך לקבוצה דתית, לא לסבול מכפיה או הטפה דתית, לא לקיים טקס או פולחן דתי בניגוד לרצונו
זכות ה קניין	☒ לכל אדם הזכות להחזיק ברכושו/ בדבר שיש לו ערך כלכלי ולעשות בו כרצונו ללא התערבותם של אחרים. ☒ אין לפגוע בקניינו של אדם ☒ יש קנין חומרי וקנין רוחני.